

А К Т
обстеження комісією насаджень, що потребують суцільної санітарної рубки
(ССР) по Звягельському надлісництву філії "Столичний лісовий офіс"
ДП "Ліси України"

"29" липня 2025 року

м. Звягель Житомирської області

Комісією в складі: начальника відділу охорони та захисту лісів Центрального міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства (далі Центральне міжрегіональне УЛМГ) Сергія СІРИКА, головного спеціаліста відділу охорони та захисту лісів Центрального міжрегіонального УЛМГ Олександра ГАРБАРА, селищного голови Городницької селищної ради Звягельського району Житомирської області Івана ОНИЩУКА, сільського голови Чижівської сільської ради Звягельського району Житомирської області Аркадія РАТУШНЮКА, завідувача сектору нагляду, обліку і прогнозу філії "Вінницялісозахист" державного спеціалізованого лісозахисного підприємства "Київлісозахист" (далі - філія "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист") Віталія СТЕГНЯКА (відповідно до листа філії "Столичний лісовий офіс" ДП "Ліси України" від 25.07.2025 року № 15828/40.1.9-2025)

за участю помічника начальника Звягельського надлісництва філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» Олександра ЯРЕМЧУКА, та лісничих Звягельського надлісництва філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України», а саме: лісничого Надслучанського лісництва Олександра КОСТЮКА, лісничого Городницького лісництва Юрія ЛАБУНЦЯ, лісничого Курчицького лісництва Андрія СКИДАНА, лісничого Звягельського лісництва Саміра БЕЛПАШВІЛІ, створеною відповідно до п.30 СПУ (наказ по філії "Столичний лісовий офіс" ДП "Ліси України" № 1185/40.1.9 від 25.07.2025 року), проведено лісопатологічне обстеження в лісових насадженнях, які втратили біологічну стійкість на доцільність призначення суцільної санітарної рубки (ССР) в лісових насадженнях, що знаходяться в постійному користуванні філії "Столичний лісовий офіс" ДП "Ліси України" та знаходяться на території Звягельського надлісництва філії "Столичний лісовий офіс" ДП "Ліси України".

Обстеженням в натурі встановлено: обстежені насадження характеризуються незадовільним санітарним станом - всиханням та деградацією сильної інтенсивності. Причиною погіршення санітарного стану є пошкодження стовбуровими шкідниками, хворобами лісу, пожежею та буревієм в сильному ступені.

Обстежені насадження характеризуються незадовільним санітарним станом – всиханням сильної інтенсивності. Причиною погіршення санітарного стану є пошкодження низькоповоногих та розладнаних насаджень стовбуровими шкідниками (які в свою чергу є носіями збудників дереворуйнівних грибів (так звана група офіостомових грибів, куди входять види родів *Ceratocystis*, *Ceratocystopsis*, *Opisthota*, *Grosmaria*), бурею, пожегою та хворобами лісу в сильному ступені.

Лісопатологічна характеристика обстежених насаджень:

Лісництво (участини)	Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, га	Номер ділянки	Площа, що потребує проведення заходів, га	склад	вік, років	повнота	бонітет	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану, м3 на 1 га	категорія лісів	Причина втрати біологічної стійкості та загинів насаджень	Метод лісовідновлення	Коротка таксаційна характеристика насаджень відповідно до матеріалів базового лісовпорядкування																																						
															1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16																							
																Надслучайське				Разом ССР				Городишчеське				Разом ССР				Куришчеське				Разом ССР				Виглядський				Разом ССР		Всього ССР:		4,3					
																36	9	4,0	(2)	0,9	5ЛПЕЗДЗ1БП1ТЗ+ОС	48	0,80	1А	20	26	180	4	королів типоріф, стовбурові гнилі, трутовик, златки	л/к																							
																8	12	6,3	(1)	0,4	10СЗ+ДЗ+БП	80	0,70	1	26	32	400	2	бурею, соснові лубоїли, златки	л/к																							
																25	1	0,3		0,3	10СЗ+БП	61	0,80	1	21	22	320	2	малий та великий соснові лубоїли, златки	л/к																							
																25	2	0,2		0,2	10БП+СЗ+ОС	50	0,70	2	20	20	180	2	трутовик, малий та великий соснові лубоїли, златки	л/к																							
																37	16	0,6	(1)	0,4	10СЗ	62	0,70	1	22	24	320	2	бурею, соснові лубоїли, златки	л/к																							
																13	23	13,0	(1)	0,4	8СЗ2БП	70	0,80	1	25	26	370	4	трутовик, малий та великий соснові лубоїли, златки	л/к																							
																19	22	0,5		0,5	8СЗ2БП+ОС	75	0,60	1	25	28	280	4	малий та великий соснові лубоїли, златки	л/к																							
																47	43	1,4	(1)	0,4	4БП4ОС1С31ТЗ+ДЗ+КЛП	70	0,80	1	25	28	310	4	трутовик, малий та великий соснові лубоїли, златки	л/к																							
																Разом ССР				1,3												Разом ССР				1,3												Разом ССР		0,8		4,3	
																36	8	3,0	(1)	0,2	9СЗ1БП+ДЗ	81	0,60	1	26	32	330	2	пожежа, соснова златка	л/к																							
																61	2	9,4	(4)	0,6	7СЗ1ДЗ2БП	81	0,60	1	24	28	230	4	малий та великий соснові лубоїли, златки	л/к																							
																Разом ССР				0,8																																	

Серед стовбурових шкідників провідне місце на сосні звичайній (СЗ) займають лубоїди соснові (лубоїд сосновий малий (*Tomicus minor*) та лубоїд сосновий великий (*Tomicus piniperda*), в меншій мірі - короїд вершинний (*Ips acuminatus*), на ЯЛЕ - короїд типограф (*Ips typographus*). Під деревами сліди життєдіяльності у вигляді "стрижених" пагонів від 5 штук на м2 до 12 шт. на м2. Насадження сосни звичайної характеризуються сильним ступенем пошкодження. В наявності також сухостійні дерева, в переважній більшості групового розміщення, які відпрацьовані комплексом златок.

Також внутрішні тканини стовбурів в місцях поширення личинкових ходів шкідників-ксилофагів характеризуються наявністю «синяви», яка характерна при поширенні її збудників - офіостомових грибів. Деревя сосни V - VI категорій стану відпрацьовані личинками та імаго малого та великого соснових лубоїдів, а IV і частково III - заселені ними.

Частини таксаційних виділів в Городницькому лісництві в кв. 8 вид.12(1) на пл. 0.4 га та в кв.37 вид.16(1) на пл.0.4 га пошкоджені стихійним явищем (буревієм 2025 року), внаслідок чого утворилася значна кількість буреломних дерев, дерев зі зламаними стовбурами, з нахилом стовбура більше 30 градусів, відламанною кроною та її частин, тощо, характеризуються змішаним характером пошкодження – переважно куртинного та суцільного характеру. Ступінь пошкодження – сильний (більше 30 % вибірки від запасу деревостану). В частині таксаційних виділів інших лісництв наявні поодинокі вітровальні та буреломні дерева пошкоджені внаслідок дії сили вітру, дерева з нагнутими стовбурами, з підірваною кореневою системою, дерева з нахилом стовбурів більше 30 градусів, дугоподібно зігнуті дерева, тощо.

Частини таксаційних виділів в Городницькому лісництві в кв.25 вид 2 на пл.0.2 га; Курчицькому лісництві в кв. 12 вид.23(1) на пл. 0.4 га та в кв.47 вид.43(1) на пл. 0.4 га з головними та другорядними листяними породами, що є у складі хвойних насаджень, вражені стовбурними гнилями, які викликаються комплексом різних причин: дерева берези повислої (БП) від трутовика справжнього (*Fomes fomentarius*) та бактеріальної водянки, дерева осики (ОС) від трутовика несправжнього (*Phellinus tremulae*), дерева вільхи чорної (ВЛЧ) трутовиком променевим (*Inonotus radiatus*) та вільховою златкою (*Dicercia alni*), дерева дуба звичайного (ДЗ) від пошкоджень судинним мікозом дуба та поперечним раком, дерева граба звичайного (ГЗ) від некрозу, а також відбувається всихання дерев в результаті міжвидової та внутрішньовидової боротьби.

Зв'язгельському лісництві в кв.36 вид.8 на пл.0.2 га є пошкодження лісовою пожежею 2025 р. сильного ступеню та заселені або відпрацьовані комплексом стовбурових шкідників. Характер розподілу сухостійних та всихаючих дерев куртинний. Висота нагарів на стовбурах більше 1,5 м, обпал кореневої шийки (з відмиранням камбію) більше 3/4 периметра. На частині дерев сосни хвоя відсутня, на поодиноких сильно ослаблених пожежею стала жовто-зеленою або вже рудою. Древа С3 відпрацьовані комплексом стовбурових шкідників, переважаючим видом яких є синя соснова златка, долатково личинками соснових вусачів, шестизубого короїда в сильному ступені. Відбувається відшарування кори на стовбурах. В подальшому в насадженнях пошкоджених лісовою пожежею є висока імовірність подальшого відпаду дерев.

Крім вищезгаданого, причинами погіршення санітарного стану обстежених насаджень є ослаблення і всихання дерев внаслідок їх природного старіння, внутрішньовидової та міжвидової конкуренції, несприятливих чинників середовища, що супроводжується заселенням і пошкодженням деревини стовбуровими шкідниками, які є переносниками інших патогенних організмів.

В насадженнях неодноразово проводилися рубки догляду та вибірові санітарні рубки (ВСР) в період 2020 - 2024 років, але деревостани продовжують всихати і деградувати. Обстежені насадження є небезпечними осередками подальшого розвитку та розповсюдження стовбурових шкідників та хвороб лісу і відносяться до III класу біологічної стійкості. Древа С3 IV – VI категорії стану становлять 70 - 90%, а проведення ВСР призведе до зниження повнот життєздатних деревостанів нижче 0,3. Дані ділянки лісу є осередками розвитку та розповсюдження стовбурових шкідників і хвороб лісу, втратили свої захисні функції та згідно п. 27 Санітарних правил в лісах України потребують проведення суцільних санітарних рубок (ССР) на загальній площі 4,3 га з подальшим залісненням згідно лісорослинних умов методом створення лісових культур на всіх зрубах.

Акти про виявлені розбіжності натурних таксаційних характеристик з матеріалами базового лісовпорядкування додаються.

Коротка таксаційна характеристика лісових насаджень відповідно до матеріалів базового лісовпорядкування 2018 року (станом на 01.01.2019 року) по ДП «Городишківське лісове господарство», да ДП "Новотрад-Волинське ДПМ"

представленого для лісопатологічного обстеження.

Примітка: відбір дерев до рубки, геодезична зйомка частин таксаційних видів, матеріально-зротова оцінка лісовиків, визначення фактичних розрядів висот та діаметрів проводиться силами лісової охорони філії "Смоличинський лісовий офіс" ДП "Ліси України". На момент обстеження роботи по відведенню лісовиків до рубки знаходяться в завершеній стадії. Ділянки відмежовані в натурі та осмислені.

ПРОПОЗИЦІЇ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ:

1. Керівництву філії "Столичний лісовий офіс" ДП "Ліси України" вийти з клопотанням перед Центральним міжрегіональним УЛМГ про надання пропозицій щодо проведення суцільних санітарних рубок у вищезазначених частинах таксаційних виділів на загальній площі 4.3 га.
2. Рубки провести згідно Санітарних правил в лісах України.
3. Зруби заліснити в 2025 - 2026 роках згідно лісорослинних умов методом створення лісових культур на загальній площі 4.3 га.
4. З метою оздоровлення та запобігання зараженню або пошкодженню суміжних насаджень, рубки провести в максимально стислі терміни з одночасним знищенням (подрібненням) порубкових залишків.

Акт складений в чотирьох примірниках:

- 1-й-Центральному міжрегіональному УЛМГ;
- 2-й-філії "Вінницьялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист";
- 3-й-філії "Столичний лісовий офіс" ДП "Ліси України"
- 4-й-Звягельському надлісництву філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України"

ПІДПИСИ:

Начальник відділу охорони та захисту лісів
Центрального міжрегіонального УЛМГ
Головний спеціаліст відділу охорони та
захисту лісів Центрального
міжрегіонального УЛМГ

Сергій СІРИК

Селищний голова Городницької селищної
ради Звягельського району Житомирської
області

Олександр ГАРБАР

Сільський голова Чижівської сільської ради
Звягельського району Житомирської
області

Іван ОНИЩУК

Завідувач сектору нагляду, обліку і
прогнозу філії "Вінницялісозахист" ДСЛП
"Київлісозахист"

Аркадій РАТУШНЮК

Помічник начальника Звягельського надлісництва філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України»

Віталій СТЕГНЯК

Лісничий Надслучанського лісництва

Олександр ЯРЕМЧУК

Лісничий Городницького лісництва

Олександр КОСТЮК

Лісничий Курчицького лісництва

Юрій ЛАБУНЕЦЬ

Лісничий Звягельського лісництва

Андрій СКИДАН

Самір БЕЛІАШВІЛІ

